

nas (enligt Lundgren-Brate) några få belägg på namnet *Folkmar* (*Folmar*). Däremot är det mera utbrett i Danmark under medeltiden, särskilt på Själland och Lolland-Falster. På västgermanskt område är namnet vanligt, särskilt bland frankerna: fht. *Folcmar* (*Folmar*, se Förstemann), mlt. *Volmarus* (*Volmer*), feng. *Folcmar*. Namnet har därför tidigare antagits vara inlånat till Sverige och Danmark från Tyskland och Nederländerna (E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 103). Den överraskande förekomsten i en runinskrift från början av 1000-talet gör kanske saken något tvivelaktig. Det är möjligt, att namnet verkligen har funnits från gammal tid i Sverige och Danmark, om också sällsynt. F. ö. är att märka, att förleden i de båda namnen *Folkmar* och *Folkbiorn* är gemensam. Vi finna sålunda här ett nytt exempel på s. k. variation i namnskicket under vikingatiden i Sverige (E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 7 f.).

359. Skepptuna kyrka.

Pl. 35.

Litteratur: E. Brate, Anteckningar (ATA); Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 253.

Äldre avbildning: Brate foto 1907 (ATA).

Runstenen anträffades vid kyrkans reparation år 1907 i golvet under predikstolen. Den låg med den ristade sidan uppåt intill norra kyrkoväggen såsom fyllnad jämte tegelgolvet; över tegelgolvet var ett trägolv. Stenen var sönderslagen i fyra stycken, ett större och tre mindre. De lågo icke tillsammans i golvet, men då de sammanfördes, passade de noga tillsammans. Så när som på h. hörnet nedtill är runstenen fullständig. Upptill på h. sidan är den något skadad. Den förvaras nu i vapenhuset, fastsatt vid östra väggen.

Grå granit. Höjd 0,74 m., största bredd 0,40 m. Ristningen består av breda linjer men är grunt huggen.

Inskrift:

kiftir · mina · ik - ktir nu · . . . i

5 10 15 20

Till läsningen: 1 **k** är otvivelaktigt inskriftens första runa. Den är icke stungen. Framför den finnes intet sk. På 2 **i** finnes en grund fördjupning, som möjligen är huggen. Bst i 7 **m** äro svaga; men runan har säkert varit **m**, icke **h**. Alla runorna på v. sidan äro f. ö. säkra. Bst i 12 **k** är fullt säker, ehuru övre delen är förstörd; icke **f**. Ett stycke av stenen är avslaget upptill på h. sidan; av runan 13 finns endast hst:s nedersta del i behåll. Den följande runan 14 är **k**, icke **f**. En fördjupning nedanför bst är ej huggen. De följande runorna äro fullt tydliga. Bst i 18 **n** är nästan vågrät. 19 **u** har bst utgående från hst:s mitt; den är djupt huggen och säker. — Brate: 7 **h**. 14 **f**.

Stenen är knappast en vanlig minnesvård. Häremot talar såväl det lilla formatet som inskriften. Ovisst är, vad stenen och dess oklara inskrift kan ha tjänat för syfte. Den är tämligen skickligt utförd. Såväl ormslingan som runornas former vittna om, att ristaren har känt till runstenar och runornas bruk som skrivtecken. Det är därför knappast troligt, att runorna uteslutande ha haft ett dekorativt ändamål. Inskriftens början, 1—10 **kiftir · mina**, kan återge ett fornsvenskt *giftir mina(r)* »mina gåvor».

360. Gådersta, Skepptuna sn.

Pl. 36.

Litteratur: B 24, L 516, D 2: 152. J. Bureus, F a 6 s. 201, 204 (Rhezeliuss), F a 5 n:r 312, F a 1 s. 71; O. Verelius, *Manuductio compendiosa* (1675), s. 57; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F 1 5:1 n:r 37, *Monumenta* 3, bl. 92; P. Dijkman, *Historiske Anmärkningar* (1723), s. 45; O. Celsius, SR 1 s. 197, 2 s. 76; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 12, Anteckningar (ATA); O. von Friesen, *Upplands runstenar* (1913), s. 53.